

Susanna Roth
Avdelningen för Ekonomisk statistik och analys

Möte i användarrådet för statistik över miljö och miljöräkenskaper den 22e nov 2022

Närvarande

Anne Lidgard, Vinnova (Ordförande)
Emmelie Johansson, Havs- och vattenmyndigheten
Holger Johnsson, SLU
Daniel Smith, Vattenmyndigheterna
Markus Hoffman, LRF
Julia Hytteborn, SMED Luft
Laszlo Sajtos, Tillväxtanalys
Carl-Henrik Eriksson, KEMI
Erik Adriansson, Naturvårdsverket (ersättare för Max Jonsson)

Från SCB

Petra Nilsson ESA/MS
Ylva Andrist Rangel, ESA/MS/LE
Nils Brown, ESA/MS/MEM
Susanna Roth, ESA/MS/MEM (sekreterare)

Frånvarande

Jessica Alvsilver, Naturvårdsverket
David von Below, Konjunkturinstitutet
Martin H Larsson, Regeringskansliet
Magnus Bång, Jordbruksverket

1-3 Mötets öppnande, dagordning samt förra mötets anteckningar.

Anne Lidgard öppnade mötet och hälsade alla deltagare välkomna. Mötesanteckningarna från föregående möte den 12e maj 2022 antogs utan ändring.

4 Aktuellt från SCB

Petra Nilsson, enhetschef för Miljö och samhällsbyggnad på SCB, informerade om senaste nytt på SCB.

I maj redovisade SCB statistik från Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) för första gången. BAS är baserat på administrativa data. BAS är fortfarande så kallad statistik under uppbyggnad men planeras att redovisas som officiell statistik på sikt.

SCB förbereder sig för Sveriges EU-ordförandeskap som startar 1a januari 2023. SCB koordinerar arbetet för Sverige i samarbete med Regeringskansliet. Under våren så förbereder man möten i Council Working Party on Statistics (CWPS) som hanterar rättsakter om statistik och förhandlar med medlemsstaterna. Akter som är aktuella är miljöräkenskaper som inkluderar ny statistik om skogsräkenskaper, miljömotiverade subventioner och ekosystemräkenskaper. Även befolkningsstatistik och den generella statistikregleringen kommer vara aktuella under ordförandeskapet.

EU genomför en granskning av alla EU-länder plus Eurostat mot riktlinjer i European code of practice. I december 2021 hade SCB besök av experter och i maj i år publicerades en rapport från den här granskningen. SCB jobbar nu med rekommendationerna. Rapporten finns att läsa på SCB:s webbsida [Samordning av europeisk statistik i Sverige \(scb.se\)](#).

I användarrådet har det tidigare diskuterats om ändringar i förordningen (2001:100) om den officiella statistikens bilaga och SCB har lämnat förslag på ändringar vad gäller ämnes- och statistikområden. Beslut gällande detta har dragit ut på tiden.

SCB har anordnat demokratidagen 2022 men temat analyser av valet. SCB har också anordnat Statistikforum i november med temat statistik i en ny tid. Här finns mer information om vad som diskuterades under statistikforum: [Statistikforum 2022 – statistik i en ny tid \(scb.se\)](#).

SCB informerade också om det tuffa ekonomiska läget som myndigheten står inför 2023. Det innebär att prioriteringar kommer behöva göras inom anslagsstatistiken. SCB förbereder sig därför för en neddragning av personalstyrkan 2023. Arbetet pågår för att kartlägga områden och statistikprodukter där ambitionsnivån kan minska. Under senare delen av mötet fick användarrådet möjlighet att ge input på

förslag från SCB angående ambitionssänkningar inom miljöräkenskaperna.

5 Runda runt bordet

SMED-Luft

Arbete pågår med inventeringen av växthusgaser. Naturvårdsverket har haft dataproblem och därför har vissa förseningar uppstått. Publicering i statistikdatabasen för referensår 2021 kommer ske 21a december.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket arbetar med ett regeringsuppdrag kring utsläppsstatistiken där man tittar på möjligheten att tidigarelägga publiceringen av preliminära utsläppsdata. Regeringsuppdraget ska vara klart i januari nästa år.

KEMI

KEMI har publicerat flödesanalyser där man följer olika ämnesgrupper. En förhoppning är att kunna utveckla verktyget för detta under nästa år. Därutöver arbetar KEMI med statistik över hur växtskyddsmedel används i olika grödor i landet. Statistiken publiceras vart femte år. Den baseras på intervjuer bland lantbrukare och utförs av SCB som är statistikproducent. Statistik avseende 2021 publiceras den 2 december.

Havs- och vattenmyndigheten

HaV ansvarar för uppföljningen av tre av sexton miljö kvalitetsmål. En fördjupad utvärdering, som bland annat inkluderar styrmedelsanalys görs vart fjärde år, har nu publicerats på HaV:s webbplats. Här har beräkningarna av kväve och fosfor till havet använts. Naturvårdsverket kommer lämna en samlad fördjupad utvärdering till regeringen i januari nästa år. HaV kommer få en ganska kraftig minskning av anslaget gällande miljöövervakning nästa år. Det innebär bland annat att för PLC-beräkningar som SMED gör kommer det troligtvis inte finnas någon budget för utvecklingsprojekt. Fokus kommer ligga på löpande verksamhet.

SLU

SLU arbetar med läckageberäkningar av näringsämnen från jordbruksmark. Metoden för beräkningarna har uppdaterats och resultaten avseende 2019 kommer vara en del av beräkningar som SMED gör på uppdrag åt HaV för PLC8. Det pågår även arbete med att räkna om läckaget för tidigare år för att få en tidsserie med jämförbara år. Även SCB har deltagit i arbetet genom att ta fram dataunderlag avseende jordbruket, såsom statistik över gödselmedel och

odlingsåtgärder. Målsättningen är att räkna om tidsserien från 1995 och framåt och det beräknas vara klart till våren 2023.

LRF

Det är mycket på gång i EU angående hållbara livsmedel som LRF bevakar. Det pågår en revision av industriutsläppsdirektivet där kommissionen föreslagit att inkludera även mjölkgårdar, vilket kommer innebära betydande ökande administration inom näringen. Ett annat EU-initiativ är Natur Restoration Law som är en förordning som kommissionen föreslagit och som för lantbrukets del rör stora arealer (organogena jordar) som ska återvätas. Förordningen innehåller bland annat också bindande mål kring fjärlar- och fågelpopulationer. Det finns också en ambition i European Green Deal att halvera växtnäringsläckaget. Dessa tre initiativ kommer kräva mycket åtgärder inom lantbruket. Arbete nationellt inom ramen för Life IP Rich Waters gällande de sk ”miljömörkertalet i jordbruket” har lett till att Lantmäteriet, vattenmyndigheterna och SMHI ska börja samarbeta kring att ta fram data om våtmarker och på sikt vilken miljönytta dessa har.

Vattenmyndigheterna

Vattenmyndigheterna inväntar besked inom flera områden. Det gäller bland annat den nationella planen för omprövning av vattenkraft (NAP) samt nytt regleringsbrev och hur det ska påverka åtgärder i åtgärdsprogrammet. Det är också mycket arbete på gång med åtgärdsmyndigheterna där Vattenmyndigheterna stödjer dessa. Vattenmyndigheterna är precis klara med en vattenförvaltningscykel och arbetar med inventering och förberedelser, där statistikbehov är en del men arbetet just påbörjats.

Tillväxtanalys

Tillväxtanalys arbetar bland annat med projektet Transforma som hjälper näringsliv och myndigheter att följa näringslivets gröna omställning. Just nu håller myndigheten på att upphandla ett verktyg för att visualisera indikatorerna.

6 Nytt från växtnäringsstatistiken

Ylva Andrist Rangel presenterade nytt från växtnäringsstatistiken.

Den löpande produktionen fortgår som planerat. Undersökningen om gödselmedel och odlingsåtgärder har planerad publicering i juni respektive november nästa år. Denna görs vart tredje år. Ett positivt samordnat urval med skördeundersökningen har gjorts för att öka möjligheten till fördjupad analys. Svarsfrekvensen för undersökningen

ser bra ut så här långt. En annan undersökning, försäljning av mineralgödsel, löper också på. Det är en årlig totalundersökning. Ungefär 20 företag är med i populationen. Resultaten för län och produktionsområden (PO8) modelleras numera för att vara i linje med Statistikproduktion 4.0.

Gällande planeringsförutsättningar för 2023 så är inga stora förändringar inom växtnäingsstatistiken planerade. Arbetet med agenda 2030 och mål 2 kommer dock att minimieras under nästa år.

SCB har inte fått några medel för att genomföra en ny undersökning om skörderester 2023. En ny undersökning skjuts därmed på framtiden. I stället kommer en undersökning om viltskador i jordbruket att genomföras på uppdrag av Jordbruksverket.

Gällande internationella nyheter så är nu basförordningen för SAIO klar. Nu arbetar man med genomförandeförordningar och handböcker.

I uppdragsverksamheten genomförs en förstudie om utvärdering av landsbygdsprogrammet.

Det finns en osäkerhet kring finansiering av framställning av jordbruksstatistik för beräkning av växtnäingsläckaget avseende år 2022. Detta togs upp i rådet. Själva arbetet är inplanerat hos SCB under 2023, men skulle med fördel göras under 2024, förutsatt att medel tillhandahålls.

7 Nytt från miljöräkenskaperna

Susanna Roth presenterade nytt från miljöräkenskaperna.

Den löpande produktionen hos miljöräkenskaperna har rullat på under året. Nyligen har statistik om utsläpp till luft andra kvartalet 2022 publicerats samt ny statistik om utsläpp med konsumtionsperspektiv. Gällande utsläpp från konsumtion är en nyhet att ursprungsland, det vill säga vart utsläppen uppstår, numera ingår i statistikdatabasen.

Miljöräkenskapernas EU-förordning håller på att uppdateras och just nu pågår förhandlingar i rådsarbetsgruppen för statistik. Det gäller tillägg om nya moduler som rör skogsräkenskaper, miljömotiverade subventioner och ekosystemräkenskaper. SCB förbereder sig för att ta över som ordförandeland från och med januari 2023 när förhandlingarna kommer fortsätta. Miljöräkenskaperna planerar arbete under 2023 för att förbereda sig för den nya lagstiftningen och möta de nya kraven. Gällande ekosystemräkenskaper finns dock fortfarande vissa osäkerheter kring vad som ska ingå i lagtexten, frekvens för datainsamling och startår för rapporteringen.

SCB:s ekonomiska förutsättningar under 2023 innebär att prioriteringar behöver göras inom all anslagsverksamhet. Miljöräkenskaperna har

genomfört en verksamhetsanalys där två förslag presenterades på användarrådet. Det första förslaget är att sluta göra kemikalieindikatorer och det andra förslaget är att glesa ut undersökningen om miljöskyddskostnader. Synpunkter från användarrådet gällande detta togs emot under användarrådet. Bland annat lyftes försvårat arbete att följa näringslivets gröna omställning som en negativ konsekvens om undersökningen om miljöskyddskostnader glesas ut.

8 Miljöindikatorer för uppföljning av miljömålet God bebyggd miljö

Nils Brown från SCB presenterade miljöräkenskapernas uppdrag åt Boverket att ta fram miljöindikatorer för uppföljning av miljömålet God bebyggd miljö. Metoden har utvecklats tillsammans med KTH och har funnits i över tio år. Även ett uppdrag som rör cementproduktion, och olika scenarier för om cement inte produceras i Sverige, presenterades. Användarrådet lyfte att sådana analyser kan vara intressanta även inom andra områden som exempelvis livsmedel.

9 Övrigt

Inga övriga punkter.

10 Summering och kommande möte

Ordförande tackade samtliga deltagare för deras bidrag och ser fram emot kommande möte som kommer att ske våren 2023. Förslag på teman nästan möte är satellitdata, möjlighet att mäta påverkan på biologisk mångfald och information om Nature Restoration Law.